

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

Centrul de reședință al Regiunii de Dezvoltare Sud a găzduit cea de-a patra ediție a Festivalului Strugurelui

Festivalul Național al Strugurelui, organizat al patrulea an consecutiv, la finele lunii august, în orașul Cimișlia, a întrunit mai bine de 70 de viticultori din 18 raioane ale țării. Crescătorii de struguri au venit în centrul de reședință al Regiunii Sud să-și prezinte roada obținută, precum și să facă schimb de experiență.

La eveniment, alături de alte oficialități, înalți oaspeți și reprezentanți ai ambasadelor străine prezente în Republica Moldova, a participat și premierul Pavel Filip.

În mesajul adresat viticultorilor, premierul a menționat că munca și pasiunea cu care se cultivă strugurii ne duc faima țării pe plan internațional. "Am fost binecuvân-

tați de Dumnezeu prin oameni harnici, locuri pitorești și tradiții frumoase. Cultivarea strugurilor este o îndeletnicire a moldovenilor din cele mai vechi timpuri", a spus Pavel Filip.

Totodată, șeful Executivului i-a îndemnat pe cultivatorii de struguri să-și continue activitatea, inclusiv prin implementarea noilor tehnologii, care sporesc considerabil producția. Pavel Filip a reiterat

sprijinul Guvernului pentru agricultori în lansarea afacerilor competitive în domeniu. "Strugurele a devenit fundamentul brandului de țară, iar sectorul vitivinicol este o ramură importantă a economiei naționale", a punctat prim-ministrul.

În cadrul evenimentului, premierul a discutat cu viticultorii despre condițiile și capacitățile de cultivare a viței de vie,

precum și despre tehnologiile utilizate în procesul de producere și păstrare a strugurilor. Iar spre final, Pavel Filip împreună cu agricultorii și oaspeții festivalului s-au prins într-o horă de sărbătoare.

La Festivalul Național al Strugurelui au participat și experți de la Institutul de viticultură și vinificație din Chișinău, care au prezentat mai multe soiuri rare de struguri.

Cel mai mare strugure care fost adus la festival a cântărit trei kilograme și 800 de grame. În urma unei licitații acesta a fost vândut cu 2.300 de lei.

Festivalul a fost organizat de Ministerul Agriculturii, Consiliul Raional Cimișlia și Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Struguri. Și are ca scop promovarea producerii și consumului de struguri, precum și facilitarea stabilirii relațiilor comerciale între agricultori, inclusiv cu parteneri din străinătate. În acest an, evenimentul s-a extins la nivel național. Totodată, în septembrie a.c., pentru prima dată, urmează a fi organizat un festival al strugurelui moldovenesc în Varșovia, Polonia.

Autoritățile publice locale din Regiunea de Dezvoltare Sud au făcut coadă pentru a reuși să depună, în termen, cererile de finanțare

Pe ultima sută de metri, în data de 22 august 2016, la ADR Sud a avut loc depunerea cererilor complete de finanțare în cadrul etapei a II-a a Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru perioada anilor 2017-2020.

Primari ai localităților din zona de sud și numeroși responsabili din cadrul Consiliilor raionale au făcut coadă la ușa biroului secției management proiecte a ADR Sud pentru a depune cererile complete de finanțare a proiectelor depuse în cadrul primei etape a concursului și documentația de suport necesară.

Printre primii aplicanți care au respectat procedura și s-au prezentat personal la sediul Agenției de Dezvoltare Regională Sud pentru a depune cererile complete de finanțare s-au numărat Consiliul Raional Cantemir, solicitând finanțare pentru proiectul "Construcția drumului Acui-Dimitrova, etapa a II-a" și Primăria Feștelita din raionul Ștefan Vodă, care speră să obțină finanțare pentru Construcția drumului intercomunitar Feștelita-Marianca de Jos și asigurarea conexiunii cu drumul național R30- Chișinău-Căușeni- Frontiera cu Ucraina.

Până în ultima zi au lucrat asupra documentației de proiect și autoritățile publice locale din localitățile Filipeni și Tomai,

raionul Leova. Astfel încât primarii localităților respective au putut fi văzuți tot astăzi la sediul ADR.

În timp ce Primăria Tomai intenționează să obțină bani din FNDR pentru Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma-Tochile-Răducani -Tomai, administrația publică locală a satului Filipeni își propune să soluționeze aceeași problemă în parteneriat cu satele Romanovca, Cupcui și orașul Iargara. Totodată, autoritatea publică locală din aceeași localitate solicită finanțare pentru construcția în comunitățile respective, inclusive în satul Hănăsenii

Noi, a unui sistem de canalizare.

Consiliul Raional Cahul a decis să exploreze în cadrul actualului Concurs de selectare a proiectelor de dezvoltare regională două domenii de intervenție - managementul deșeurilor solide, cu o pondere de 20 la sută din suma totală a alocațiilor aprobate pentru finanțare, și dezvoltarea infrastructurii de afaceri pentru care din FNDR se preconizează 12%. Autoritățile publice ale raionului Cahul intenționează să creeze la nivelul unității teritorial-administrative un Sistem de management integrat al deșeurilor și să asigure o dezvoltare durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională, a declarat Tudor Crețu, specialist superior al Direcției gospodărire comunală, drumuri și atragerea investițiilor din cadrul Consiliului Raional Cahul.

Cele mai multe cereri complete de finanțare depuse în cadrul etapei a II-a a Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională 2017-2020 țin de aprovizionarea cu apă și sanitație și reabilitarea infrastructurii drumurilor locale și regionale .

Circa 16 milioane de lei vor fi alocați, până la finele anului curent, pentru continuarea lucrărilor de reabilitare a străzii Ivan Spirin din orașul Cahul

Printre cele 19 proiecte de infrastructură rutieră, apă și canalizare, care au fost aprobate recent, în cadrul ședinței Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR), pentru finanțare din mijloacele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) pentru anul 2016, se numără și cel de reabilitare a străzii Ivan Spirin din orașul Cahul. Astfel, pentru reconstrucția și modernizarea acestui drum de importanță regională urmează a fi alocați, în anul curent, peste 16 milioane de lei.

De menționat că, în total, pentru implementarea proiectelor au fost alocate din FNDR aproape 150 de milioane de lei, dintre care pentru zona de nord a țării au fost destinate 54 de milioane de lei, pentru centru - 34, 3 de milioane de lei. Aproape 46 de milioane de lei au revenit Regiunii de Dezvoltare Sud, iar pentru autonomia găgăuză s-au acordat 5 milioane de lei.

La repartizarea mijloacelor financiare, membrii CNCDR au pus accentul pe susținerea proiectelor care au fost anterior susținute și sunt în derulare, pentru ca unele dintre acestea să aibă finalitate și ținând cont de faptul că acum, la finele anului, există necesitatea absorbției acestor

tor resurse financiare.

Vorbind de proiectul "Reabilitarea și modernizarea străzii Ivan Spirin din raionul Cahul", care are drept obiectiv eficientizarea transportului de mărfuri și călători în regiunea de Sud a Republicii Moldova prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere, precizăm că acesta a demarat în anul 2014 și se află în derulare, atunci din FNDR fiind solicitată pentru implementarea lui suma de 46 821,50 mii lei. În perioada 2014 - 2015 au fost inițiate și executate lucrări în

cadrul proiectului respectiv în valoare totală de 5 milioane 905 mii lei.

Proiectul "Reabilitarea și modernizarea străzii Ivan Spirin din raionul Cahul" este implementat de ADR Sud în parteneriat cu Consiliile Raionale Cahul, Taraclia și Vulcănești. După darea în exploatare a străzii nou-reparate, aceasta urmează să aducă beneficii celor 41 mii de locuitori ai orașului Cahul, precum și unui număr de circa 187000 de cetățeni ai raioanelor Taraclia și Vulcănești.

92 de apartamente sociale vor primi, în anul 2017, tinerii specialiști, familiile cu mulți copii și persoanele cu nevoi speciale din raionul Leova

La Leova, este în proces de realizare un complex locativ din patru blocuri, cu 92 apartamente sociale, ce vor fi oferite tinerilor specialiști, familiilor cu mulți copii, inclusiv persoanelor cu necesități speciale. Apartamentele vor fi finalizate la cheie, astfel încât beneficiarii vor putea să se mute în casă nouă, imediat după finalizarea lucrărilor de construcție.

Pentru construcția locuințelor sociale în raionul Leova, Banca de Dezvoltare a Consiliului European oferă circa 3,4 mln. de euro, iar la finele anului 2017 este planificată finalizarea lucrărilor de construcție.

Locuințele sociale sunt construite în ca-

drului unui proiect implementat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului European (BCE).

Pentru realizarea fazei II a proiectului, în perioada 2013-2018, BCE oferă țării noastre un împrumut în sumă de 20,4 milioane Euro, pe o perioadă de până la 20 de ani (de la data debursării) inclusiv 5 ani perioada de grație.

Menționăm, că locuințele construite prin intermediul Proiectului, sunt repartizate de către autoritățile publice locale în regim social în baza unui contract de locațiune, încheiat pe o perioadă determinată de timp.

Prin contract se vor stabili condițiile de locațiune, tarifele, drepturile și obligațiile fiecăreia din părți.

Vizită de studiu la Cahul și Cimișlia a delegației de experți a Republicii Polonia

Agenda de lucru a delegației Republicii Polonia, care s-a aflat, în luna septembrie, în țara noastră, a prevăzut, de asemenea, o vizită de studiu în Regiunea de Dezvoltare Sud, la Cahul. Scopul vizitei reprezentanților Ministerului Dezvoltării Economice al Poloniei în Republica Moldova este de a disemina experiența avansată a țării lor în implementarea politicilor de dezvoltare regională și de a propune autorităților moldovene soluții optime în vederea dezvoltării zonelor urbane.

Subiectele abordate în cadrul întrevederii au ținut de provocările și barierele în vederea realizării politicii de dezvoltare urbană la nivel local, cât și de identificarea soluțiilor în vederea dezvoltării urbei. Totodată, experții au prezentat modele din experiența Poloniei în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de dezvoltare economică, dar și posibilitatea implemen-

economică mai dezvoltată.

Nicolae Dandiș le-a vorbit polonezilor și despre Strategia de dezvoltare a orașului Cahul 2015-2020, care se află actualmente în curs de implementare și care prevede construcția unui incubator de afaceri la Cahul, a unui Parc industrial și transformarea orașului într-o zonă economică liberă.

viitor fiind modernizat cu suportul polonezilor inclusiv Parcul central din urbe.

La invitația doamnei Maria Culeșov, experții polonezi au mai întreprins o vizită — la sediul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, unde au purtat discuții privind specificul și potențialul Regiunii de Dezvoltare Sud, activitățile realizate în comun cu APL și partenerii externi de implementare.

Părțile au vorbit despre necesitatea intensificării cooperării între Republica Moldova și Republica Polonia pe dimensiunea implementării în comun a unor proiecte. De asemenea, reprezentanții Ministerului Dezvoltării Economice al Poloniei s-au arătat deschiși să acorde suportul necesar pentru identificarea perspectivelor de cooperare a Regiunii de Dezvoltare Sud cu una din regiunile similare din Polonia.

tării unor proiecte în orașul Cahul.

Conform proiectului politicii respective, elaborat în 2013, orașul Cahul a fost identificat ca potențial pol de creștere. Cunosând acest fapt, polonezii au ales să viziteze această urbe din sudul țării pentru studiu și documentare. Scopul vizitei lor a fost de a afla problemele cu care se confruntă orașul Cahul, necesitățile, partenerii de colaborare ai acestuia și politicile elaborate de administrația publică locală în vederea dezvoltării orașului.

În calitatea sa de primar, Nicolae Dandiș a făcut o scurtă prezentare a profilului urbei, menționând că procesul de urbanizare în Cahul este unul destul de pronunțat, aici existând o infrastructură social-

Șeful administrației cahulene a spus că se arată entuziasmat și salută perspectiva de cooperare cu Republica Poloneză. Edilul a exprimat speranța că intenția Poloniei de revitalizare a zonelor urbane se va răsfrânge inclusiv asupra orașului Cahul, în

Perspective pentru un viitor mai bun oferite locuitorilor raionului Cahul de Banca Germană KfW

Partenerii de implementare a proiectului care prevede reabilitarea per ansamblu a infrastructurii de apă și canalizare în raionul Cahul, finanțat de Banca Germană pentru Dezvoltare KfW, și-au dat întâlnire, la Cahul, pentru a participa la un atelier de lucru. În cadrul atelierului, consultanții Companiei "Posch+Partners", contractată de bancă pentru lucrări de elaborare a studiului de fezabilitate, au efectuat o amplă prezentare a conceptului de proiect, înaintând spre examinare Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova și APL o listă prioritară a investițiilor, necesară de aprobat.

În cadrul atelierului, moderat de Igor Malai, șef adjunct al Direcției dezvoltare regională din cadrul MDRC, părțile implicate au discutat aprins conceptul de proiect prezentat cu lux de amănunte de consultanții "Posch+Partners", angajați de banca KfW pentru elaborarea studiului de fezabilitate privind aprovizionarea cu apă și sanitație a orașului și raionului Cahul și cu extinderea ulterioară a rețelelor de apeduct până în câteva localități ale raionului Vulcănești.

Autorii studiului de fezabilitate, început în luna februarie curent, au evaluat la greu situația pe teren, astfel încât, la mijlocul lunii iulie 2016, au putut veni deja în fața partenerilor de implementare a proiectului cu unele concluzii privind analiza situației pe segmentul aprovizionării cu apă și sanitație a orașului Cahul și a localităților Roșu, Crihana Veche, Manta și Pașcani. Consultanții "Posch+Partners" au adus la cunoștința autorităților publice centrale și locale, beneficiare de proiect, problemele depistate și soluțiile optime, rezonabile oferite de specialiști de talie internațională pentru înlăturarea acestora. Așa, bunăoară, Fritz Schwaiger, liderul echipei Posch+Partners Consulting Engineers, a prezentat o viziune nouă și foarte clară de reformare a sistemului centralizat de apeduct și canalizare a orașului Cahul, enunțând costurile estimative ale lucrărilor de reabilitare a rețelelor, de modernizare a stației de tratare a apei din localitate și de construcție a unei stații noi de epurare a apelor uzate.

Reprezentantul instituției donatoare, Michael Pucher, Inginer Senior în Dezvoltare regională și urbană la KfW, a exprimat încrederea că investiția pe care Guvernul

Germaniei o face în infrastructura Republicii Moldova va fi una semnificativă, cu consecințe benefice pentru poporul moldovenesc.

Michael Pucher: "În cadrul negocierilor purtate între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Germaniei, Banca germană pentru Dezvoltare KfW a fost invitată în calitate de partener, pentru a susține proiectele de apă și canalizare, și anume pro-

iectul din raionul Cahul. Astfel, banca KfW își exprimă disponibilitatea de a coopera cu Republica Moldova și este dispusă să ofere raionului Cahul, pentru îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare, suma de 12 milioane de euro sub formă de grant. Pentru implementarea cu succes a proiectului, se impune o comunicare eficientă și strânsă cooperare între toți partenerii implicați - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Banca KfW, Compania de consultanță austriacă

„Posch+Partners”, Agenția Internațională de Cooperare a Germaniei, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, SA "Apă-Canal Cahul" și Administrația Publică Locală a orașului/raionului Cahul, inclusiv a localităților beneficiare. În calitate de reprezentant KfW, m-am încredințat personal de faptul că facem parte dintr-o echipă bună și, ținând cont de faptul că întrebările legate de personal au fost rezolvate foarte rapid, sperăm că vom putea finaliza și întreg proiectul cu succes."

Oficiali de rang înalt din Elveția, în vizită la ADR Sud

ternațională pentru Cooperare a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova (MSPL) precum și cu APL I și II în procesul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională.

De asemenea, oficialii din Elveția s-au arătat interesați de structura și de felul în care își exercită atribuțiile Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud, de concursul propunerilor de proiecte aflate în derulare, de perspectivele de dezvoltare ale ADR Sud, precum și, în mare parte, de cooperarea interinstituțională, care, în viziunea lor, ar putea contribui esențial la îmbunătățirea accesului durabil al populației rurale la apă potabilă de calitate. În această ordine de idei, ambasadorii elvețieni au solicitat de la reprezentanții ADR

Oficiali de rang înalt din Elveția - Excelența Sa, Manuel Sager, Director General al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), E.S. Elisabeth von Capeller, Vicedirector General al SDC, Directorul Departamentului de Cooperare cu țările din Europa de Est, și Simone Giger, directoare a Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova, au efectuat o vizită în centrul de reședință al Regiunii Sud.

În cadrul vizitei lor în orașul Cimișlia, ambasadorii elvețieni au avut o întrevedere cu directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, Maria Culeșov, membrul Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, Gheorghe Netedu, și consultantul Agenției Internaționale pentru Cooperare a Germaniei (GIZ), Sergiu Pleșca.

Scopul vizitei de evaluare în țara noastră a persoanelor de rang înalt din Elveția, inclusiv în orașul Cimișlia, este de a se întâlni cu partenerii principali ai SDC în Republica Moldova și de a observa cum derulează proiectele realizate cu susținerea Guvernului Elveției.

Totodată, oficialitățile elvețiene au dorit să se informeze personal asupra activității ADR Sud și a problemelor de ordin socio-economic existente în Regiunea de Dezvoltare Sud a Republicii Moldova. Aceasta dat fiind faptul că Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) intenționează să exploreze pe viitor și această platformă de colaborare - agen-

țiile de dezvoltare regională, atât prin intermediul proiectului GIZ pe care SDS îl co-finanțează în raionul Cahul în domeniul apă și sanitație, cât și prin intermediul unui alt proiect aflat la început de cale în Moldova - „Consolidarea cadrului instituțional în domeniul de aprovizionare cu apă și sanitație”.

Părțile au discutat despre specificul și particularitățile Regiunii de Dezvoltare Sud a Republicii Moldova și, respectiv, despre domeniile de intervenție ale Agenției de Dezvoltare Regională Sud în activitatea pe care instituția o desfășoară, despre colaborarea ADR Sud cu Agenția In-

Sud propuneri în ceea ce privește modalitățile și ideile de cooperare eficientă pe viitor.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a vorbit despre problemele existente în regiune, în special referindu-se la cea mai acută - aprovizionarea cu apă potabilă și sanitație.

Directorul ADR Sud a ținut să le mulțumească oaspeților străini pentru suportul acordat până în prezent țării noastre de Guvernul Elveției, specificând că ADR Sud rămâne și în continuare deschisă spre colaborare cu donatorii străini.

Stație de tratare a apei potabile la Cahul, renovată din fonduri europene

Locuitorii orașului Cahul nu mai consumă apă de o calitate dubioasă din râul Prut. Aceasta pentru că, deja de câteva luni de zile, ei beneficiază de o stație de tratare modernă. Deși se află, deocamdată, în proces de renovare, stația a fost repusă în funcțiune și lucrează ca și una nouă, având un sistem complex de purificare a apei. Stația reabilitată urmează să asigure cahulenilor un mod de viață mai sănătos, prin consumul apei de o calitate mai înaltă.

Stația de tratare din Cahul deservește 39800 de locuitori și asigură tratarea apelor uzate colectate din râul Prut. Reabilitarea respectivei stații este parte componentă a proiectului investițional "Îmbunătățirea serviciilor de apă și canalizare în raionul Cahul", în cadrul Proiectului-pilot "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova", implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Valoarea lucrărilor de reabilitare a stației de tratare din orașul Cahul ajunge la suma de circa 11 milioane de lei. Sursele de finanțare sunt acoperite de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), din numele Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Necesitatea efectuării lucrărilor de reparație a stației de tratare din Cahul a fost identificată de către finanțatori și autoritățile publice locale, fiind în deplină concordanță cu Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului, capitolul Aprovizionare cu Apă și Canalizare.

șită, conductele tehnologice și armăturile existente necesită o renovare completă.

Capacitatea stației de tratare a apei din Cahul este de 17,4 mii m³/zi. Luând în considerare că lucrările de reparație încă nu au fost duse la bun sfârșit, pe mo-

ment aceasta este utilizată doar în proporție de 50 la sută.

Reieșind din documentul-cadru de planificare strategică, care își propune să asigure un sistem fiabil de alimentare cu apă a raionului Cahul, și ținând cont de faptul că respectiva stație de tratare a fost dată în exploatare în anul 1970 și până în prezent nu a fost renovată, nevoia aplicării pe sector a acestei măsuri investiționale a devenit una iminentă.

Mai mult de atât, reconstrucția stației de tratare se impunea și pe motiv că durata de viață a țevelor din oțel ale acesteia, uzate moral, cu o vechime mai mare de 40-50 ani, era una depă-

Aflat într-o vizită de lucru la Cahul, Vasile Bîțca, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a subliniat importanța proiectului finanțat de Guvernul Germaniei prin intermediul GIZ. "Sunt ferm convins că astfel de proiecte, care vin în sprijinul cetățenilor și care au ca obiectiv major de a face viața oamenilor din Regiunea de Sud, afectată de secetă, mai ușoară, ajutându-i să aibă acces la servicii publice calitative, va duce nemijlocit la creșterea prosperității atât a comunităților beneficiare ale acestui proiect cât și la dezvoltarea socio-economică a întregului raion", a menționat ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Vasile Bîțca.

ADR Sud și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei și-au coordonat acțiunile pentru următorii ani

În cadrul unei întrevederi cu experții naționali și locali ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei pe care specialiștii ADR Sud au avut-o, la Cimișlia, partenerii de implementare au examinat și discutat Planul Operațional MSPL 2016-2018.

Întâlnirea de lucru s-a dovedit a fi una oportună pentru discutarea aspectelor legate de punctele de reper și activitățile propuse în Planul Operațional al MSPL.

În deschiderea ședinței, Angela Dumitrașco, consultant național superior în domeniul politicilor de dezvoltare regională la GIZ, a specificat că draftul Planului Operațional al proiectului MSPL 2 a fost prezentat anterior Agențiilor de Dezvoltare Regională, în cadrul vizitelor directorului GIZ în Republica Moldova, Philipp Johannsen.

Totodată, reprezentanta GIZ a ținut să vină cu unele precizări în ceea ce privește structura generală a proiectului MSPL 2.0 în faza II, care, spre deosebire de anii precedenți, va fi compusă din patru domenii de intervenție.

La capitolul finanțări, Angela Dumitrașco a precizat că proiectul MSPL 2.0 va continua să beneficieze de suportul donatorului principal, care este Guvernul Germaniei, la moment fiind confirmate 3.7 ml Euro, dar se mai așteaptă să vină încă 4.0 ml euro pentru perioada 2016-2018.

De asemenea, va mai exista o co-finanțare

din partea Elveției, în jur de 3.0 ml euro, și a Guvernului României, pentru finalizarea proiectului pilot din Cahul.

Mai sunt proiecte propuse spre finanțare din Fondul Uniunii Europene, elaborate în faza precedentă a proiectului MSPL, și mai sunt careva finanțări din partea UE (3.5 ml Euro) pentru finalizarea proiectelor inițiate în faza precedentă a proiectului, în special axate pe sectoarele de eficiență energetică și alimentare cu apă și canalizare.

Potrivit expertei, în faza de negocieri se află finanțarea de 39,8 ml euro din Fondul Uniunii Europene, pentru implementarea proiectelor din lista propunerilor de proiecte, elaborată cu suportul GIZ în prima fază a proiectului MSPL. Se estimează că vor fi acoperite financiar în jur de 18 proiecte din sectoarele eficiență energetică și alimentare cu apă și canalizare.

De asemenea se negociază cu Guvernul Suediei, pentru suma de 3.7 ml euro, bani care nu vor fi utilizați la măsurile investiționale, ci pentru activități de dezvoltare de capacități, asistență tehnică, care vor fi distribuite între domeniile de intervenție, reieșind din necesitățile acestora.

Totodată, având în vedere sumele impunătoare de finanțări care se așteaptă și ținând cont de experiența primei faze a proiectului MSPL, Angela Dumitrașco a reiterat că, dacă finanțările vor fi acordate tocmai în anul 2017, iar pentru implementarea portofoliului de proiecte propus

sunt necesari cel puțin 3 ani, nu este exclusă posibilitatea de extindere a termenului de implementare a proiectului MSPL 2 până după anul 2018.

La rândul ei, Valentina Pleșca, consultant național superior în domeniul serviciilor publice locale GIZ, a specificat că multe aspecte de implementare a Planului Operațional al proiectului MSPL 2.0 prevăd activități noi, din această cauză pentru luna septembrie 2016 se prevede a fi organizate instruirii comune pentru toți actorii implicați în proces, inclusiv pentru specialiștii ADR Sud, consultanții regionali GIZ.

Referindu-se în mod special la obiectivul Domeniului de Intervenție III, Valentina Pleșca a explicat că acesta va ține nemijlocit de dezvoltarea capacităților ADR-urilor pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Regională. Potrivit expertului GIZ, primul indicator constă în a acorda ADR-urilor suport în elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Regională pentru perioada anilor 2016-2020, indicator practic realizat.

Cel de-al doilea indicator va ține de acordarea suportului în implementarea proiectelor investiționale, identificate anterior în cadrul celor 12 PRS-uri. Acest indicator, a precizat Valentina Pleșca, prevede că 18 proiecte din 39 vor fi susținute în implementare.

Cele 39 proiecte se divizează în 15 proiecte din sectorul Aprovizionare cu Apă și Canalizare (AAC), 11 proiecte din sectorul Eficienței Energetice (EE), 3 proiecte din sectorul Managementului Deșeurilor Solide (ADS) și 10 proiecte din sectorul Drumuri Locale și Regionale (DLR). Proiectele din sectorul DLR au fost transmise către Banca Mondială.

La prima etapă, vor fi examinate doar 26 de proiecte din sectoarele EE și AAC, care vor fi luate spre implementare. Lucrul asupra acestor proiecte deja a fost inițiat, 15 proiecte din sectorul AAC au fost transmise către Departamentul de Construcție din Germania pentru a fi efectuată o evaluare rapidă a acestora. Proiectele pilot din raioanele Leova și Cahul, care au fost inițiate în prima fază a proiectului MSPL, deja au obținut avizele Departamentului de Construcție din Germania și se implementează sub egida acestuia.

Sesiune de informare pentru APL în cadrul celei de-a II-a etape a Concursului Propunerilor de Proiecte 2017-2020

Agencia de Dezvoltare Regională Sud a organizat o sesiune de informare pentru APL în cadrul celei de-a II-a etape a Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru perioada anilor 2017-2020.

Sesiunea de informare a întrunit circa 60 de participanți din toate raioanele Regiunii de Dezvoltare Sud, care au manifestat un viu interes pentru a cunoaște pașii necesari de respectat în cadrul celei de-a doua etape a concursului și cerințele obligatorii de completare a cererilor complete de finanțare, explicate cu lux de amănunte de către specialiștii ADR Sud.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a salutat prezența numeroasă a participanților în centrul de reședință al Regiunii Sud, încurajându-i să fie, la această etapă, mult mai activi și participativi și să demonstreze cât se poate de bine capacitățile lor de analiză, planificare și cooperare. Doamna Culeșov a relatat

despre activitățile desfășurate de specialiștii ADR Sud și măsurile întreprinse în sprijinul APL de la momentul lansării Concursului propunerilor de proiecte, anunțând totalurile etapei I a concursului și oferind detalii cu privire la evaluarea notelor conceptuale, criteriile de evaluare, calitatea și costul proiectelor, domeniile de

intervenții abordate etc.

În cadrul ședinței, specialiștii ADR Sud au venit cu un șir de recomandări și sugestii, detaliind asupra conținutului fiecărui compartiment al cererii complete de finanțare. Totodată, APL și reprezentanților APL li s-a atras atenția asupra completării corecte a cererii de finanțare, anexelor acestora și procedura de depunere a cererii complete de finanțare, conform Instrucțiunii pentru utilizatori.

Grupul de Lucru Regional Sectorial în domeniul dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri a evaluat potențialul economic al Regiunii de Dezvoltare Sud

Membrii Grupului de Lucru Regional Sectorial în domeniul dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri în Regiunea de Dezvoltare Sud, constituit în luna februarie 2016, s-au întrunit în prima ședință din acest an, la Cimișlia, pentru a evalua situația în domeniul nominalizat și a trasa un plan de acțiuni în vederea elaborării Planului Regional Sectorial (PRS).

Reprezentanții mediului de afaceri, a subdiviziunilor competente, responsabile de sfera economie la nivel de raioane, și-au propus să dea un impuls desfășurării procesului de planificare regională sectorială în domeniul dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri în zonă, urmând să determine, în mod concret, vizavi de potențial și abordări, rolul și implicarea fiecărui actor implicat în procesul de elaborare a Programului Regional Sectorial (PRS).

Ședința grupului de lucru, organizată de către specialiștii secției Planificare strategică și programare din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, s-a desfășurat cu participarea reprezentanților Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ai Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO), Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și

Mijlocii (ODIMM), a rectorului Universității de Stat "Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul, Andrei Popa, dr. habilitat în economie, a specialiștilor direcțiilor economie și atragerea investițiilor din cadrul Consiliilor Raionale Căușeni, Cimișlia, Leova, Cahul, Cantemir etc.

Participanții au discutat despre rolul analizelor sectoriale în identificarea obiectivelor strategice, dar și despre principiile, abordările și cerințele de elaborare a programelor sectoriale. S-a menționat importanța implicării grupurilor de actori din interiorul și exteriorul comunităților pentru elaborarea unor documente de programare calitative.

Specialiștii ADR Sud au prezentat membrilor GLRS etapele ce urmează a fi parcurse pentru elaborarea programului regional sectorial pentru domeniul de intervenție "dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri". Totodată, membrii grupului de lucru au avut posibilitatea să discute despre avantajele și dezavantajele diferitelor surse de informare în procesul de colectare a datelor statistice pentru elaborarea analizelor sectoriale, dar și despre contextul proceselor de planificare a dezvoltării regionale și nevoile factorilor de decizie la nivel local și regional.

Cea mai importantă infrastructură de gestionare a deșeurilor din Regiunea de Dezvoltare Sud ar putea fi amplasată în localitățile Cahul, Taraclia și Cania

lor periculoase, precum și aspecte legate de mentalitatea populației locale relevante pentru managementul deșeurilor și mărirea tarifului pentru gestionarea deșeurilor.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a precizat că, în virtutea abordării integrate, proiectul înglobează toate etapele de gestionare a deșeurilor: colectarea separată a deșeurilor reciclabile, colectarea deșeurilor reziduale, transportarea și transferul deșeurilor, sortarea deșeurilor reciclabile, compostarea deșeurilor verzi, eliminarea deșeurilor reziduale prin depozitare. Totodată, proiectul va crea precondiții pentru închiderea gunoștilor neautorizate.

La rândul său, experta GIZ, Tamara Guvir, a prezentat auditoriului etapele de desfășurare a evaluării impactului asupra mediului și documentația corespunzătoare. Impactul asupra mediului, care se va produce în urma implementării proiectului, a fost evaluat pentru fiecare factor de mediu în parte, și anume pentru resursele de apă, aer, resursele solului și subsolului, precum și biodiversitate.

Specificăm că, până în prezent, ADR Sud, a elaborat, cu suportul GIZ, studiul de fezabilitate și documentația de evaluare a impactului asupra mediului. Încheierea cu succes a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului aflată în derulare, se va solda cu emiterea acordului de mediu de către Ministerul Mediului.

Ulterior, vor fi intensificate negocierile cu investitorii în vederea finanțării proiectului. După identificarea investitorului, urmează a fi elaborată documentația tehnică de proiect și lansată implementarea propriu-zisă a proiectului.

Agencia de Dezvoltare Regională Sud împreună cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a desfășurat procedura de informare a publicului larg privind evaluarea impactului asupra mediului în cadrul proiectului "Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor în zona de management a deșeurilor 3, Regiunea de Dezvoltare Regională Sud". În acest scop, Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud a organizat, cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), dezbateri publice în localitățile Cania, Cahul și Taraclia, vizate de proiect.

Conform proiectului, cea mai importantă infrastructură de gestionare a deșeurilor urmează a fi amplasată în trei localități din Regiunea de Dezvoltare Sud, și anume Cahul, Taraclia și Cania (Cantemir). Astfel, la Cahul se preconizează construcția depozitului regional de deșeuri, a stației de sortare și a stației de compostare. La Taraclia se prevede amplasarea stației de transfer cu compactare, a unei stații de sortare și a altei de compostare. Iar la Cania va fi construită o stație de transfer fără compactare și alta de compostare.

În același timp, întreaga arie de acoperire a proiectului de creare a sistemului de management integrat al deșeurilor (SMID) în zona 3 de management al deșeurilor acoperă trei raioane din Regiunea de Dez-

voltare Sud (RDS) și 2 raioane din UTA Găgăuzia, întrunind 92 de primării. Bugețul proiectului se ridică la circa 17,6 milioane euro.

În cadrul dezbaterilor au fost abordate subiecte ce țin de descrierea generală a

proiectului de creare a sistemului de management integrat al deșeurilor în zona 3 de management al deșeurilor, detalierea documentației de evaluare a impactului asupra mediului și accesul la studiul de fezabilitate. De asemenea, au fost puse în discuție probleme ce vizează extinderea serviciilor de salubritate în zona rurală, dotarea cu autospeciale, colectarea deșeurilor în mediul rural, gestionarea deșeurilor verzi, a gunoierului de grajd și a deșeurilor